

Årsrapport 2022

Stöd till lokalt ledd utveckling

Foto: Fredrik Larsson

Sammanfattning

År 2022 har 30 projektansökningar beviljats utvecklingsmedlet Stöd till lokalt ledd utveckling (LLU-stöd), ett av Umeå kommuns stöd till föreningslivet på Umeå landsbygd. Det är dubbelt så många projekt som året innan och det högsta antalet beviljade projekt sedan stödet inrättades år 2018.

Att antalet projekt ökat kraftigt under 2022 visar att det finns ett behov och en vilja av att komma i gång efter pandemin och göra insatser tillsammans. Under pandemiåren 2020–2021 var LLU-ansökningarna relativt få.

22 av 30 beviljade projekt har sökts av ideella föreningar. Övriga sökanden har utgjorts av ekonomiska föreningar och samfällighetsföreningar. Flera av projekten har fokuserat på evenemang, friluftsliv, social gemenskap, samverkan och mötesplatser.

Som ett sätt att sporra fler föreningar att söka LLU-stöd och gå från idé till handling, har ett antal informationsträffar ordnats under 2022. Dels en digital träff, dels en fysisk skriververkstad där föreningar fick hjälp att skriva ansökningar. Precis som tidigare år har också ett särskilt fokus riktats mot unga på landsbygden och vilka möjligheter som finns för dessa att arrangera aktiviteter, genomföra projekt och/eller vara med och påverka den lokala utvecklingen i sina hemorter. Det har gjorts genom två fysiska ungdomsträffar i Stöcke och Kassjö tillsammans med Umeå kommuns mobila ungdomsgård Mobil Mötesplats.

Totalt har 736 450 kronor beviljats från Stöd till lokalt ledd utveckling under 2022. Att mer pengar har tilldelats än vad den årliga budgeten rymmer kan förklaras av att tidigare årsbudgetar från pandemiåren 2020–2021 fått följa med till 2022 års budget. Även differensen från tidigare års genomförda projekt har räknats in i 2022 års budget.

Under hela stödperioden, det vill säga åren 2018–2022, har närmare 80 projekt beviljats LLU-stöd motsvarande 1,9 miljoner kronor. Samtliga projekt har på olika sätt stärkt och främjat lokal utveckling på Umeås landsbygd.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Innehållsförteckning	3
Inledning	4
Bakgrund till stödet	4
Kriterier.....	4
Beviljade projekt 2022	5
Vad har stödet gått till?.....	6
Vilka har beviljats stödet?	6
Geografisk spridning.....	7
Vita fläckar - områden utan LLU-stöd	10
Avslag och avslutade ärenden.....	13
Uppföljning: fokus under 2022	13
Informationsatsningar och marknadsföring	14
Inkludering av unga	14
Byaplaner.....	15
Kunskapsrapport om Umeås landsbygd.....	15
Slutsatser	16
LLU-stödet utgår till förmån för leader – men behovet av enkla medel kvarstår	17
LLU-stödets flexibilitet saknas i andra föreningsstöd	18
Viktigt att sänka tröskeln för fler.....	19
Att ta med från LLU-stödet.....	19
Bilaga: Sammanställning av beviljade LLU-projekt 2022	20

Inledning

Stöd till lokalt ledd utveckling (LLU-stöd) är ett stöd som Umeå kommun via Föreningsbyrån erbjuder föreningar på landsbygden under åren 2018–2022. Syftet med stödet har varit att ge ideella föreningar och övriga icke-vinstdrivande aktörer på Umeå landsbygd större möjlighet att jobba med utvecklingsfrågor, initiativ och aktiviteter som bidrar till lokalt ledd utveckling. I förlängningen bidrar utvecklingsinsatserna till uppfyllelse av kommunens mål, teman och strategier för hållbar landsbygdsutveckling.

Bakgrund till stödet

Under många år har Umeå kommun ingått i ett leaderområde tillsammans med Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Vindeln och Vännäs kommuner. Leader är en metod där privat, ideell och offentlig sektor arbetar tillsammans för lokal utveckling inom ett geografiskt avgränsat område, ett så kallat leaderområde. Med hjälp av EU-medel och offentlig medfinansiering lokalt kan leaderområden fördela pengar till föreningar, företag och organisationer som vill driva lokala utvecklingsprojekt.

Inför EU-programperioden 2014–2020 blev det leaderområde som Umeå ingick i inte prioriterat, det vill säga utan finansiering. Som en effekt av detta slöts en överenskommelse mellan Umeå kommun och Bygderådet Umeå om en samverkansmodell för landsbygdsutveckling. Samverkansmodellen har inneburit att Umeå kommun finansierat ett utvecklingsstöd riktat till landsbygden med samma summa som kommunens tidigare medfinansiering till leaderområdet, vilket motsvarat 382 000 kronor per år perioden 2018–2022.

Syftet med stödet har varit att genom ett tydligt underifrånperspektiv stödja lokala aktiviteter och projekt och på så vis upprätthålla leader-modellen till dess att ett nytt finansierat leaderområde är på plats i Umeåregionen. Under 2023 ingår Umeå kommun återigen i ett prioriterat leaderområde, Idériket Umeåregionen 2030. Idériket startar i gång sin verksamhet under våren 2023.

Under de fem år som LLU-stödet funnits har kontinuerliga utvärderingar av stödet gjorts mellan Umeå kommun och Bygderådet Umeå.

Kriterier

LLU-stödet har varit specifikt riktat till Umeå landsbygd, vilket i detta sammanhang omfattar hela kommunen förutom de stora tätorterna Umeå (inklusive Röbbäck och Ersmark), Sävar, Holmsund, Obbola och Hörnefors.

De som kunnat söka stödet är aktörer som bedriver verksamhet på Umeå landsbygd inom lokal utveckling och som inte har något vinstdrivande intresse i projektet. Det innebär att

LLU-stödet varit möjligt att söka för fler aktörer än endast ideella föreningar, exempelvis ekonomiska föreningar, samfälligheter, stiftelser och bygdebolag.

De projekt som beviljats stöd ska bidra till Umeå kommuns utpekade målsättningar för landsbygden samt knyta an och bidra till ett eller flera utpekade teman i kommunens handlingsprogram för landsbygdsutveckling.¹ Insatserna som gjorts med hjälp av LLU-stödet ska även bidra till ökad samverkan och samordning mellan aktörer på Umeå landsbygd, och/eller ökad kunskap och uppmärksamhet kring Umeå landsbygd.

Stödet har sedan år 2019 omfattat max 35 000 kr per projekt. Under hela stödperioden har det varit även möjligt att söka 3000 kr för framtagande av byaplaner, under förutsättning att sökanden använt sig av Umeå kommuns särskilda mall för byaplaner som tagits fram i samarbete med Bygderådet Umeå.

Beviljade projekt 2022

Under 2022 har 30 projektansökningar beviljats LLU-stöd. Det är en ökning med 16 projekt jämfört med året innan. Det är också det högsta antalet beviljade projekt sedan stödet inrättades år 2018.

Att antalet projekt ökade kraftigt under 2022 skulle kunna förklaras av att många föreningar gått på sparlåga under pandemiåren 2020–2021, vilket bidragit till ett uppdämt behov av att göra enklare insatser tillsammans för att skapa engagemang och gemenskap. Redan år 2021 ökade antalet ansökningar jämfört med år 2020, men året kantades fortfarande av en del restriktioner och smittspridning. Ur det perspektivet har förutsättningarna att bedriva föreningsverksamhet förbättrats avsevärt under 2022. Många föreningar har dock drabbats hårt av pandemiåren i form av minskade intäkter och minskat engagemang, vilket gör att det kan vara svårt för vissa att komma i gång igen.

Totalt har 736 450 kronor beviljats under 2022 till projekt som på olika sätt stärker och främjar lokal utveckling på Umeå landsbygd. Det är en ökning med 422 400 kronor jämfört med år 2021. Att det varit möjligt att bevilja mer pengar än den årliga budgeten på 382 000 kr kan förklaras av att kvarvarande medel från 2020 och 2021 års budgetar förts över till 2022 års budget. Även differensen från tidigare års genomförda projekt har räknats in i 2022 års budget.

---

¹ Målsättningar och teman för landsbygdsutveckling finns beskrivna i Översiktsplan Umeå kommun – tematiskt tillägg för landsbygden (KF 2018) samt Program för hållbar landsbygdsutveckling i Umeå kommun (KF 2018). Båda dokument går att läsa i sin helhet på: www.umea.se/landsbygd.

Vad har stödet gått till?

Ungefär en tredjedel av 2022 års beviljade projekt har handlat om sociala och kulturella arrangemang av olika slag. Många av de övriga projekten har handlat om att skapa, förbättra och tillgängliggöra samlingsplatser och att stärka samverkan inom och mellan byar. Flera av projekten kan också kopplas till insatser för friluftslivet. Inga projekt har handlat om framtagande av byaplaner.

Projekt som sticker ut lite extra detta år är bland annat Holmöns Utvecklingsforum som beviljades stöd för att kartlägga vård- och omsorgsbehov på ön, som ett underlag för framtida serviceutveckling. Norrmjöle Bygdegårdsförening beviljades medel för att ta fram en gemensam webb för Norrmjöle by, i syfte att underlätta kommunikation bland boende och verksamma och att bidra till en gemensam marknadsföring av byn. I Sörmjöle beviljades bygdegårdsföreningen pengar för att testa att erbjuda en öppen förskola för barn 0–6 år.

*Sörmjöle Bygdegårdsförening fick LLU-stöd för att bedriva en öppen förskola under hösten 2022-våren 2023.
Fotograf: Linn Lamberg*

Vilka har beviljats stödet?

22 av 30 beviljade projekt har sökts av ideella föreningar. Resterande projekt har sökts av ekonomiska föreningar och samfällighetsföreningar.

Geografisk spridning

Tabell 1 och figur 2 visar den geografiska spridningen av 2022 års beviljade LLU-projekt i kommunens olika landsbygdsområden. Uppdelningen av landsbygdsområden är hämtad från kommunens handlingsprogram för landsbygdsutveckling och bygger på statistiska gränser (nyckelkodsområden) samt naturliga gränser och samarbeten som funnits över lång tid i kommunen, se figur 1.²

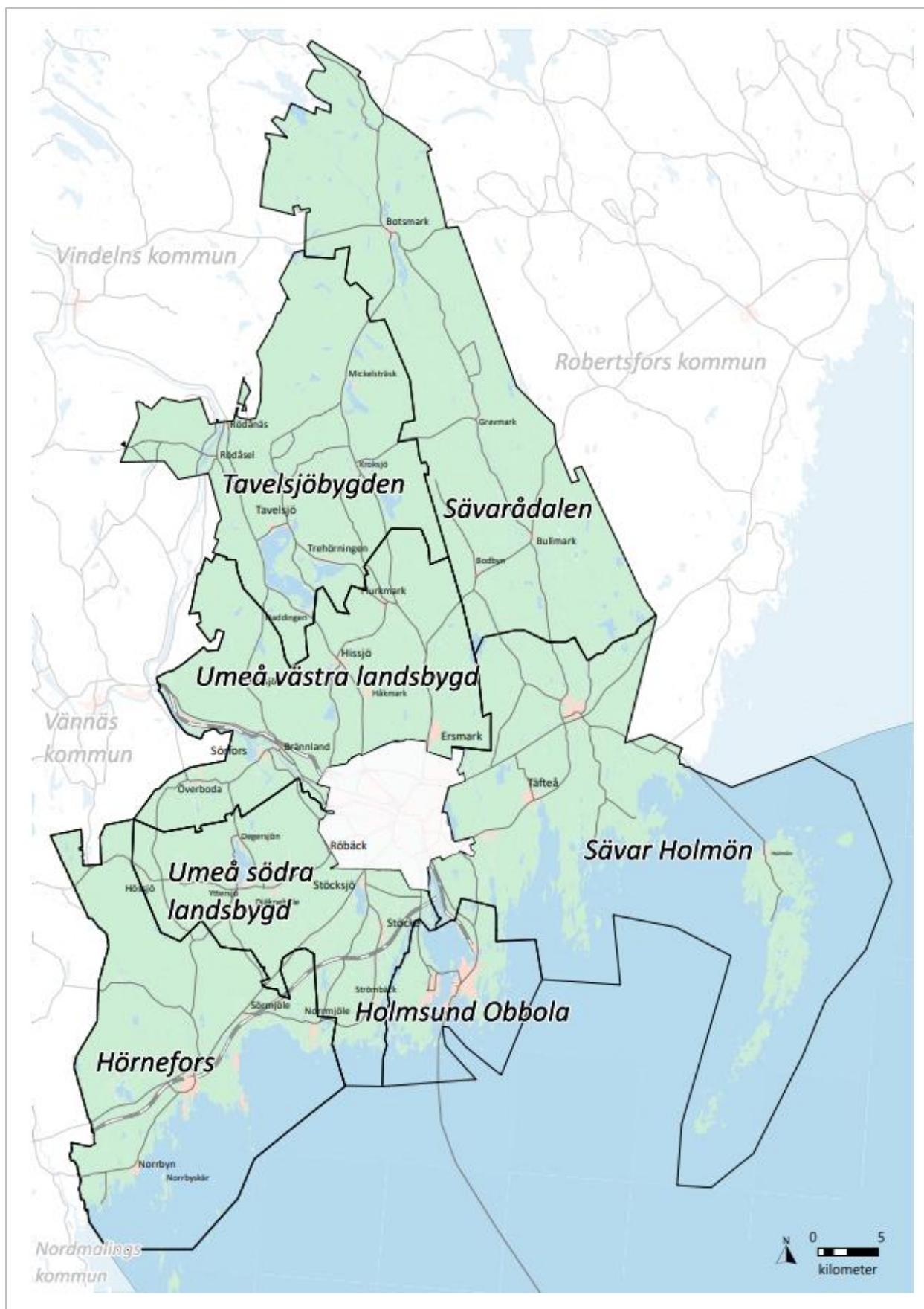

Holmöns Hembygdsförening fick LLU-stöd för att arrangera en fotoutställning om renskötsel på ön. Fotograf: Josefin Lämås.

---

² Program för hållbar landsbygdsutveckling i Umeå kommun finns att läsa i sin helhet på www.umea.se/landsbygd.

Figur 1. Landsbygdsindelning Umeå kommun.

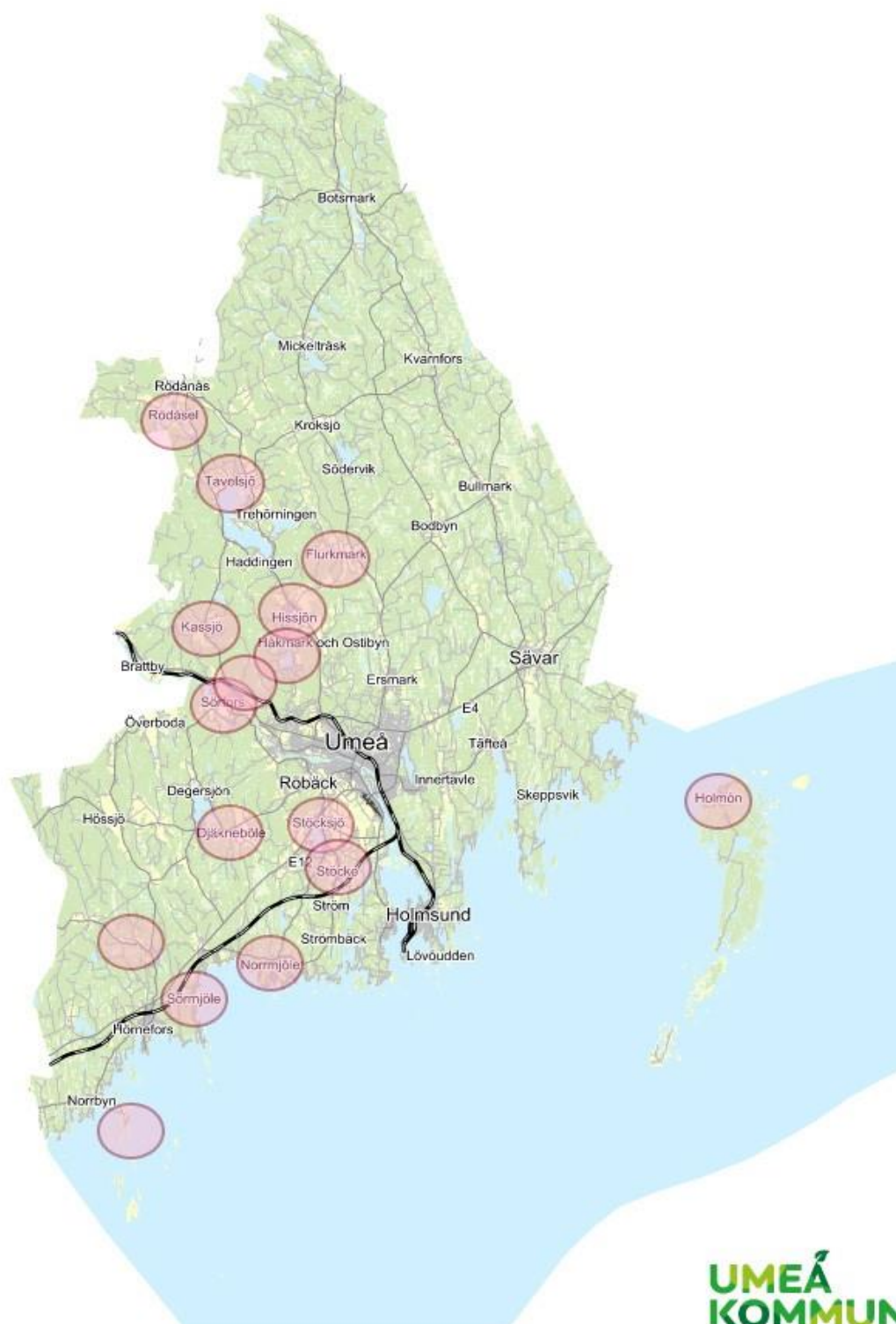
Tabell 1. Antal beviljade projekt per landsbygdsområde 2022

Delområde	Sävarådalen	Tavelsjö- bygden	Umeå västra landsbygd	Sävar- Holmön	Umeå södra landsbygd	Holmsund/ Obbola- omland	Hörnefors omland
Antal projekt	-	5	4	6	7	-	7

Övergripande projekt: 1

Totalt antal projekt: 30

Figur 2. Geografiska fördelningen av beviljade LLU-projekt år 2022
(Rödmarkering = beviljat LLU-projekt)

Vita fläckar - områden utan LLU-stöd

Glädjande nog var det sex orter som inte sökt LLU-stöd tidigare och som beviljades stöd under 2022. Dessa var Håkmark, Kassjö, Stöcksjö, Norrmjöle, Bjännberg och Norrbyskär.

Som tabell 1 och figur 2 visar finns det dock landsbygdsområden där inga projekt beviljats LLU-stöd under år 2022. Dessa är Sävarådalen och Holmsund/Obbola-omland.

Genom att titta på hur den geografiska fördelningen av beviljade projekt sett ut under hela stödperioden, det vill säga åren 2018–2022, går även att identifiera landsbygdsområden samt orter och större byar som är underrepresenterade och/eller helt saknar LLU-stöd. Detta illustreras i tabell 2 och figur 3.

Totalt har 78 projekt beviljats LLU-stöd under åren 2018–2022. Två projekt finns inte med i tabell 2 eller figur 3, detta eftersom projektägarna inte representerar en specifik by/ort och projekten i stället varit av övergripande karaktär.

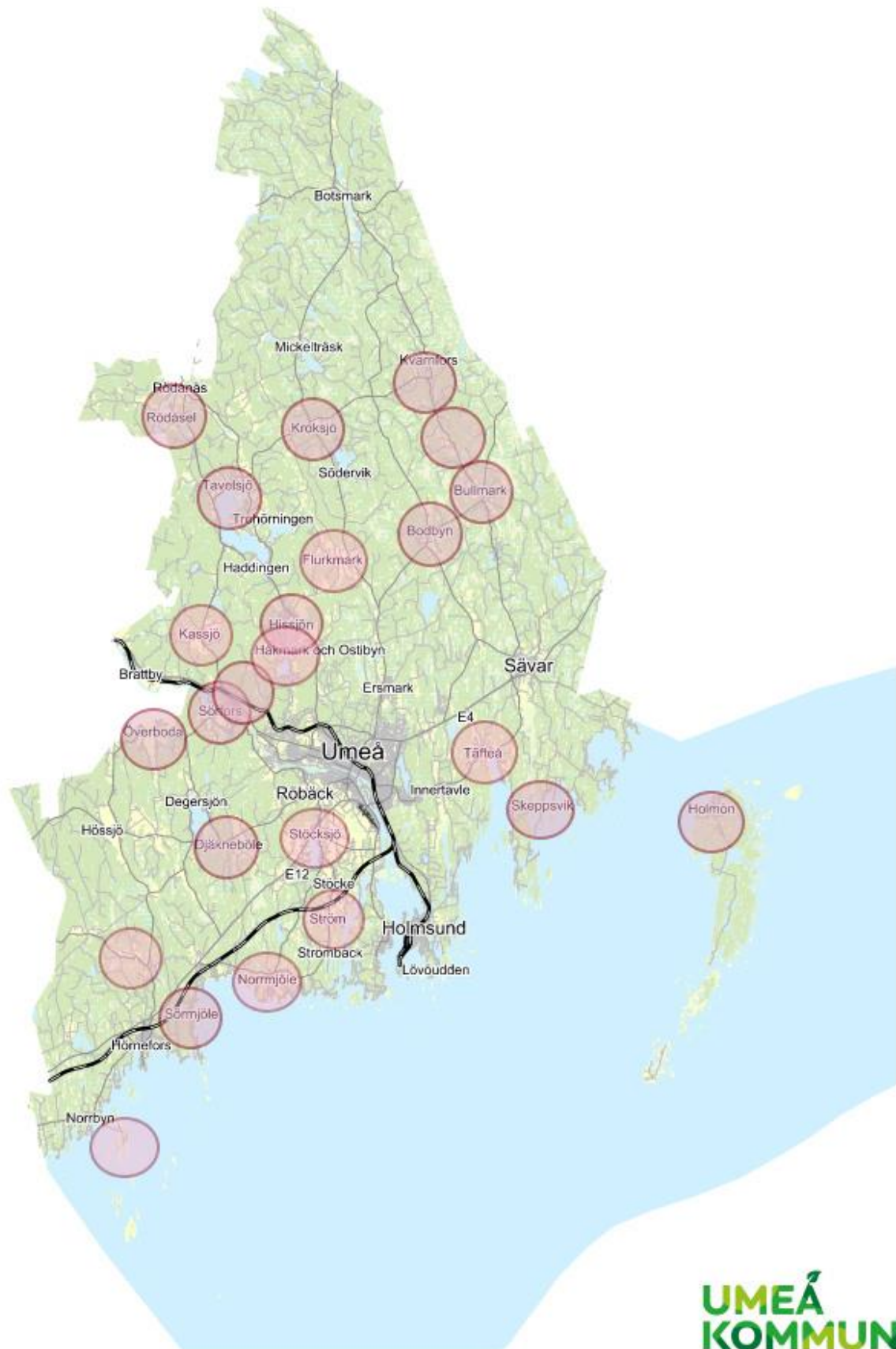
Tabell 2. Antal beviljade projekt per landsbygdsområde under stödperioden 2018–2022

Delområde	Sävarådalen	Tavelsjö-bygden	Umeå västra landsbygd	Sävar-Holmön	Umeå södra landsbygd	Holmsund-Obbola omland	Hörnefors omland
Antal projekt/ort:	Gravmark: 2	Rödåsel: 6	Håkmark: 1	Holmön:12	Djäkneböle: 2	Ström: 1	Norrmjöle: 1
Antal projekt/ort:	Furunäs:1	Tavelsjö: 6	Hissjö: 2	Skeppsvik: 5	Stöcksjö: 2		Sörmjöle: 5
Antal projekt/ort:	Bullmark: 2	Kroksjö: 2	Överboda: 3	Täfteå: 3	Stöcke: 6		Bjännberg: 2
Antal projekt/ort:	Bodbyn: 2	Flurmark: 2	Sörfors: 3				Norrbyskär: 2
Antal projekt/ort:			Kassjö: 1				
Antal projekt/ort:			Brännland: 2				
<i>Totalt antal projekt per delområde:</i>	7	16	12	20	10	1	10

Övergripande projekt:2

Totalt antal projekt: 78

Figur 3. Geografisk fördelning av beviljade LLU-projekt stödperioden 2018–2022

Landsbygdsområden där få projektansökningar inkommit under stödperioden 2018–2022 är framför allt Holmsund-Obbola omland och Sävarådalen. Holmsund-Obbola omland sticker ut särskilt med endast ett beviljat projekt.

I Sävarådalen har den geografiska spridningen bland projekten varit relativt god, men antalet projekt är få jämfört med andra landsbygdsområden. Botsmark är ett exempel på en större ort som inte sökt LLU-stöd under hela stödperioden.

Sävar-Holmöömrådet är det område med flest LLU-projekt, men där den geografiska spridningen bland projekten är låg. Här finns större orter som inte sökt LLU-stöd under hela stödperioden, exempelvis Ansmark och Innertavle.

I Umeå västra landsbygd beviljades LLU-stöd i både Håkmark och Kassjö under 2022, vilket är två orter som inte sökt stödet tidigare. Även i Hörnefors omland beviljades LLU-stöd i Norrmjöle och Norrbyskär, två orter som inte sökt tidigare.

I Umeå södra landsbygd är den geografiska spridningen bland projekten relativt låg. Här finns större orter som Hössjö, Yttersjö och Kasamark som inte sökt LLU-stöd under hela stödperioden. I Taveljöbygden, som är det område med flest ansökningar efter Sävar-Holmön, finns orter som Haddingen, Södervik och Mickelträsk som inte sökt LLU-stöd.

*Med hjälp av LLU-stödet ska Stöcksjö IS ordna med bänkar, bord och vindsydd till aktivitetsytan i Stöcksjö.
Till vänster: Lars-Åke Nordström och Maria Byström från styrelsen.*

Något som är viktigt att poängtera är att flera av de föreningar och utvecklingsgrupper som beviljats LLU-stöd arbetar byaöverskridande och över större geografiska områden, vilket gör att en ansökan som upprättats i exempelvis Taveljö kan täcka upp ett större upptagningsområde än ortens geografiska gränser. Det gör i sin tur att projektets resultat och aktiviteter kommer fler till nytta än vad som illustreras i figur 3.

Att titta på den geografiska fördelningen bland projektsökande ger ändå en fingervisning över områden där det kan finnas behov att göra punktinsatser för att tydligare väcka uppmärksamhet kring stödmöjligheter via Umeå kommun.

Avslag och avslutade ärenden

År 2022 inkom totalt 48 LLU-ansökningar, varav 30 beviljades. Fyra ansökningar fick ett formellt avslag, detta eftersom det inte fanns tillräckligt med pengar att fördela och en prioritering fick göras utifrån geografi och projektriktning.

Bland avslutade ärenden finns tre projektsökanden som drog tillbaka sina ansökningar. Elva ansökningar var möjliga att bevilja genom andra föreningsstöd, som Bygdemedel och investeringsstöd. Dessa ansökningar hade inte kunnat beviljas LLU-stöd eftersom budgeten inte räckte till.

Sammanfattningsvis kan sägas att det inkom fler LLU-ansökningar än någonsin under 2022, vilket ställde krav på en hårdare prioritering än tidigare år.

Uppföljning: fokus under 2022

I årsrapporten från 2021 identifierades fem utvecklingsområden att fokusera på under 2022:

- *Genomföra riktade informationsinsatser i landsbygdsområden där få eller inga projektansökningar upprättats, utifrån de "vita fläckar" som identifierats. Vid behov undersöka nya former för detta.*
- *Fortsätta arbeta för att involvera och inkludera unga på landsbygden i lokal utveckling genom att uppmuntra ungdomar att söka LLU-stöd. Vid behov undersöka nya former för detta.*
- *Fortsätta utveckla metod för stöttning av byaplansprocesser, mer konkret genom samverkan mellan Umeå kommun och Bygderådet Umeå i Pilot Rödå-projektet.*
- *Lansera kunskapsrapport om Umeå landsbygd som ett underlag och stöd till byaplaner eller andra utvecklingsarbeten.*
- *Fortsätta arbeta för att lyfta och uppmärksamma LLU-stödet som en del av arbetet med landsbygdsutveckling i Umeå kommun.*

Här följer en beskrivning om hur arbetet med dessa fokusområden gått under 2022.

Informationssatsningar och marknadsföring

Under 2022 fick marknadsföringen av LLU-stödet draghjälp via en arbetsgrupp från Umeå kommuns landsbygdsutvecklingsråd med fokus på föreningsliv och engagemang.

Arbetsgruppen, tillsammans med kommunens landsbygdsstrateg och handläggare från Föreningsbyrån, diskuterade vikten av att underlätta för fler att söka LLU-stödet och att gå ”från idé till handling”.

Som ett sätt att sänka tröskeln för fler att söka stöd ordnades en digital träff den 28 mars med information om LLU-stödet och inspiration från två föreningar som berättade om deras genomförda projekt. Uppslutningen på träffen var god med cirka 20 deltagare från olika byar.

En kartläggning/inventering av föreningar som verkar i landsbygdsområden som inte sökt LLU-stöd genomfördes också. Därefter gjordes riktade mejlutskick och telefonsamtal om möjligheten att delta på en så kallad skrivarkverkstad – ett tillfälle att få hjälp att skriva en projektansökan för att förverkliga sina idéer. 12 föreningar anmälde sig till träffen som genomfördes på Mötesplats Stöcke den 19 september. Några av deltagarna inkom med projektansökningar efter träffen.

Skrivarkverkstaden blev väldigt lyckad och arbetsgruppen från landsbygdsutvecklingsrådet konstaterade att det är viktigt att försöka sänka tröskeln så mycket det går när det kommer till projektansökningar. Många föreningar har gott om goda idéer men vet inte vilka pengar som går att söka eller hur en ansökan går till. Att nå ut till föreningar som inte har projektvana sen tidigare är viktigt för att öka möjligheterna för fler att vara en del av det lokala utvecklingsarbetet.

Gällande övrig marknadsföring har kommunens landsbygdsstrateg löpande berättat om LLU-stödet i mötet/samtal med föreningar och andra utvecklingsgrupper. På Umeå kommuns landsbygdswebb (www.umea.se/landsbygd) har även genomförda och slutredovisade LLU-projekt lyfts fram som goda exempel i form av nyhetsartiklar. På samma webb har också funnits generell information om stödet och ansökningsförfarandet.

Inkludering av unga

Sedan år 2020 har en del av arbetet med LLU-stödet handlat om att nå ut till unga på landsbygden om möjligheten att söka stöd för att arrangera aktiviteter, genomföra projekt

och vara med och påverka den lokala utvecklingen i hemorterna. Under 2022 ordnades två ungdomsträffar i Stöcke och Kassjö. Precis som tidigare år arrangerades träffarna genom ett samarbete mellan kommunens landsbygdsstrateg, Föreningsbyrån och Fritid Unga via fritidsledare från Mobil Mötesplats.

På träffarna fick ungdomar och intresserade vuxna information om vilka stöd som går att söka och inspiration från olika projekt. Därefter genomfördes en workshop där ungdomarna fick möjlighet att fundera på vilka aktiviteter de skulle vilja göra hemma i byn. Träffarna ledde inte till några konkreta LLU-projekt, dock resulterade träffen i Stöcke till att ungdomar sökte annat stöd från Föreningsbyrån för en Epa-utställning i Stöcke. Mobil Mötesplats kunde också fånga upp några av ungdomarnas idéer i både Stöcke och Kassjö och hjälpa till att förverkliga dessa aktiviteter.

Samverkansparterna ser mycket positivt på det arbete som gjorts med att göra riktade kommunikationssatsningar till unga på landsbygden. Gruppen ser också att det finns fortsatt behov av att vända sig till denna målgrupp framgent.

På Umeå kommuns webb finns en egen sida som används i kommunikationen gentemot unga på landsbygden: www.umea.se/unghandsbygd.

Byaplaner

Under 2021 startades ett byaplansarbete i gång i Rödåbygden och som var tänkt att fungera som en pilot för hur Umeå kommun och Bygderådet Umeå tillsammans kan stötta föreningar i byaplansprocessens olika delar. Förhoppningen är landa i en mer konkret arbetsmetod som kan tillämpas i fler byar. I slutet av 2022 blev Rödåbygdens byaplan klar och under 2023 ska kommunens landsbygdsstrateg och Bygderådet undersöka hur lärdomar från arbetet kan spridas till fler byar.

Under 2022 inkom inga nya LLU-ansökningar kring framtagande av byaplaner.

Kunskapsrapport om Umeås landsbygd

En omfattande kunskapsrapport om Umeås landsbygd har arbetats fram åren 2021–2022, vilken lanserades under våren 2022. Rapporten innehåller både statistik och kvalitativt berättande om hur utvecklingen sett ut de senaste åren inom kommunens utpekade målområden för landsbygden: *livsmiljöer, lokalt näringsliv, offentlig service, kommunikationer/infrastruktur och lokal utveckling*.

Lanseringen av rapporten skedde genom en pressträff där delar av innehållet presenterades för Umeå kommuns landsbygdsutvecklingsråd och inbjudna journalister. Pressträffen resulterade i flera fina artiklar om utvecklingen på Umeås landsbygd i såväl Västerbotten Kuriren som Västerbottningen.

Inslag i Västerbotten Kuriren sommaren 2022 om utvecklingen på Umeås landsbygd, med statistik och fakta från Kunskapsrapporten.

Förhoppningen är att rapporten kan utgöra ett kunskapsunderlag i det lokala utvecklingsarbetet i byarna bland föreningar, boende och verksamma.

Rapporten finns att ta del av digitalt på www.umea.se/landsbygd och har även delats ut i tryckt form till intresserade föreningar/utvecklingsgrupper. Tanken är att under 2023 ta fram korta filmer kring rapportens olika avsnitt, för att tillgängliggöra kunskapen på fler sätt.

Under 2020 påbörjades planeringen av en så kallad lokal statistikbank som skulle innebära en ny struktur hos Umeå kommun för framtagande av statistiskt underlag till byar och bygder som jobbar med byplaner, ekonomiska analyser eller liknande utvecklingsarbeten. Arbetet med den lokala statistikbanken har inte vart möjligt att vidareutveckla på grund av prioriteringsskäl, men idén är fortsatt intressant att titta vidare på framöver.

Slutsatser

Under de fem år som LLU-stödet funnits har det varit mycket uppskattat bland projektsökande. I samtal med föreningar och andra stödsökande lyfts många gånger fram att stödet är enkelt och smidigt att söka. Att det inte finns tunga administrativa motkrav gör att stödet passar för många sökande, oavsett tidigare erfarenheter av projektarbete. Stödets flexibilitet bidrar också till att stärka motivationen och engagemanget hos

landsbygdsaktörer, vilket är betydelsefullt då den ideella arbetsinsatsen är mycket stor på landsbygden.

”Vi har visat för oss själva att vi kan genomföra ett projekt och att vi skulle kunna göra det fler gånger. Fler byar borde ta chansen, det förgyller byn och skapar mervärde och gemenskap”
- Citat från ett genomfört LLU-projekt

Under hela stödperioden (2018–2022) har cirka 80 projekt beviljats LLU-stöd, motsvarande 1,9 miljoner kronor. Alla projekt har på olika sätt bidragit till att stärka det sociala kapitalet i lokalsamhället, skapat trivsel, framtidstro, gemenskap och attraktivitet i byarna. Projekten har dessutom fört med sig en mängd aktiviteter, mötesplatser, social samvaro och nya samarbeten som bidragit till att Umeå landsbygd uppmärksammats positivt på flera olika sätt.

”Projektet har skapat engagemang och en positiv anda i byn och känns som startskottet på flera aktiviteter som kommer att gynna utvecklingen och trivseln.”
- Citat från ett genomfört LLU-projekt

Att så många projektansökningar inkom under 2022, hela 48 stycken, visar på att det kan finnas ett uppdämt behov av att göra enkla insatser tillsammans i byarna efter två pandemi-år som drabbat många föreningar hårt. Det höga antalet projektansökningar visar också att informationen om LLU-stödet har nått ut till många byar och att stödet hunnit bli ett etablerat stöd bland många föreningar.

”Tack vare satsningen så har vi lyckats engagera nya eldsjälvar i bygdens utveckling”
- Citat från ett genomfört LLU-projekt

LLU-stödet utgår till förmån för leader – men behovet av enkla medel kvarstår

Grundtanken med LLU-stödet var att utgöra en kompensation för den leader-finansiering som föreningar och organisationer på Umeå landsbygd gick miste om när tidigare leaderområdet URnära inte tilldelades budget för programperioden 2014–2020. I början av 2023 kommer det nya leaderområdet Idériket Umeåregionen 2030 att starta i gång sin verksamhet, vilket skapar stora finansieringsmöjligheter för utvecklingsprojekt på landsbygderna i Umeåregionen. I och med leaderområdets etablerande utgår LLU-stödet, enligt tidigare beslut.

Under åren med LLU-stöd har det dock blivit tydligt att LLU-stödet fyller en annan funktion än leader. LLU-stödet är en enkel och flexibel peng som alla föreningar – oavsett tidigare erfarenhet av projektarbete – kan söka. Eftersom det är en mindre summa pengar handlar det också om mindre former av projekt, som dock skapar stor nytta lokalt i byarna. Exempelvis i form av gemenskap, engagemang och trivsel. Leaderprojekt handlar i grunden om större projekt som kan leda till strukturella förändringar på landsbygden. Det, i kombination med att majoriteten av leaderbudgeten finansieras via EU:s gemensamma jordbruksfond, ställer stora administrativa krav på sökanden.

”Främsta lärdomen - och den finaste - är att väldigt enkla insatser kan få positiva effekter för väldigt många.”

- Citat från ett genomfört LLU-projekt

Om LLU-stödet får en fortsättning framöver kan detta snarare komplettera leader på ett bra sätt. Exempelvis genom att skapa det självförtroende som behövs hos en mindre förening för att kunna ta sig an ett större projekt, eller genom att bevilja förstudier som sedan kan tas vidare i ett leaderprojekt.

”Framför allt har projektet höjt självförtroendet i föreningen och i byarna kring vad som går att åstadkomma med lite vilja och kreativitet.”

- Citat från ett genomfört LLU-projekt

LLU-stödets flexibilitet saknas i andra föreningsstöd

Det är tydligt att LLU-stödet svarar på ett behov av enkla pengar till mindre investeringar och inköp, vilket i många fall kan vara begränsat genom Föreningsbyråns övriga stöd. Att LLU-stödet dessutom varit möjligt att sökas av många olika typer av organisationer har också varit betydande för just landsbygden, där det lokala utvecklingsarbetet ofta utgår från de organisationer som redan finns på plats. Exempelvis en ekonomisk förening, samfällighet eller bygdebolag. Det handlar inte så mycket om organisationsformen i sig, utan snarare vilka personer som engagerar sig i den och som har intresse att utveckla och värna om byn. Genom LLU-stödet har dessa organisationer haft möjlighet att söka stöd för sina idéer, vilket inte är möjligt med Föreningsbyråns övriga föreningsstöd som endast är till för ideella allmännyttiga föreningar.

”Ett av det mest lyckosamma är alla relationer och kontaktnät som skapats genom projektet”

- Citat från ett genomfört LLU-projekt

Viktigt att sänka tröskeln för fler

Denna årsrapport visar att det är viktigt att göra riktande insatser till landsbygdsområden och byar som inte sökt stöd tidigare och att sänka tröskeln så mycket det går så att fler föreningar och organisationer kan gå från idé till handling. Och på så sätt, i förlängningen, bidra till att stärka utvecklingen på Umeås landsbygd. Här är det viktigt att använda olika kommunikationskanaler för att säkerställa att en mångfald av målgrupper nås.

Ungdomssatsningen som gjorts mellan åren 2020–2022 med hjälp av LLU-stödet visar att det finns ett stort behov av att nå ut till gruppen unga på landsbygden, som många gånger behöver åka långa avstånd för att ta del av olika aktiviteter. LLU-stödet, och andra stöd från Föreningsbyrån, kan användas som verktyg för att möjliggöra för ungdomar att själva arrangera aktiviteter, förverkliga idéer och på ett mer övergripande plan vara med och påverka utvecklingen i sina hemorter.

”Vi upplever att projektet bidragit till att ungdomarna fått framtidstro, att de lärt sig att man kan genomföra det man vill men att man kanske behöver kämpa lite för det, planera och fundera vad man vill”.

- Citat från ett genomfört LLU-projekt

Att ta med från LLU-stödet

- *LLU-stödet och leaderpengar fyller olika funktioner. Behovet av enkla och flexibla pengar för landsbygdsföreningar kvarstår även när leadermedel blir tillgängligt att söka våren 2023*
- *LLU-stödet har genom sin flexibla utformning varit särskilt viktigt för föreningar på landsbygden, både vad gäller vilka som kan söka och vad det går att söka för*
- *Behovet av att medel för mindre investeringar är stort på landsbygden*
- *Det är viktigt att kontinuerligt följa upp vilka landsbygdsområden som söker stöd och inte, samt göra uppsökande verksamhet för att få fler föreningar att våga söka pengar för sina idéer – att gå från idé till handling*
- *Gruppen unga på landsbygden är en viktig målgrupp att aktivt försöka nå ut till. Både i stöttning av aktiviteter och arrangemang och möjligheten att påverka det lokala utvecklingsarbetet hemma i byn*

Bilaga: Sammanställning av beviljade LLU-projekt 2022

Projektägare	Projektnamn	Beviljats	Beskrivning
Bjenbergs Bygdegårdsförening	Hälsa, säkerhet och gemenskap i Bjenberg	35 000 kr	Projekt med fokus på trygghet, hälsa, säkerhet och gemenskap. Inköp av hjärtstartare, HLR-utbildning, kurser i kost- och motion, aktiviteter mm.
Stöckebygdens utveckling	Invigning av Mötesplats Stöcke	35 000 kr	Ordna aktiviteter under invigningen av allaktivitetshuset Mötesplats Stöcke, april 2022.
Djäkneböle Idrotts/fritidsförening	Byarna ur ett historiskt perspektiv	35 000 kr	Arrangera traditionell timringskurs riktad till yngre bybor. Bygga vindskydd med bänkar till bygdegården i Djäkneböle.
Rödåbygdens IK	Förstudie kring tillgänglighet	12 000 kr	Förstudie om hur byns badplats kan göras mer tillgänglig för personer med funktionsnedsättningar.
Stöcksjö Idrottssällskap	Stöcksjö aktivitetsyta – sociala ytor	35 000 kr	Ordna sociala ytor med grillplatser, bänkar, bord och vindskydd till aktivitetsytan i Stöcksjö.
Tavelsjö Rödåbygdens Utveckling	ÖGA bysamverkan	19 000 kr	Förbättra kommunikationerna mellan byarna Österbacka, Gravuå och Avunda. Gemensamma arrangemang.
Tavelsjö Rödåbygdens Utveckling	Veteraner i Tavelsjö- Rödåbydgen	10 000 kr	Veterantraktorutställning med livemusik i Tavelsjö sommaren 2022.
Holmøjazzens vänner	Färja och marknadsföring	16 250 kr	Marknadsföring och extrafärja till musikfestivalen Holmön SeaJazz sommaren 2022.
Kultur och människa	Det postfossila biosfärområdet	35 000 kr	Belysa Biosfärområde Vindelälven- Juhttáahkka, där delar av Umeås landsbygd ingår. Mobil utställning längsmed Umeälven.

Holmöns Hembygdsförening	Fotoutställning renskötsel på Holmön	20 500 kr	Fotoutställning kring renskötseln på Holmön.
Kassjö IF	Badstranden	35 000 kr	Förbättra badstranden i Kassjö så den blir mer tillgänglig och attraktiv för besökare.
Hembygdsföreningen Umbygda	Visaftnar i Brännland	35 000 kr	Ordna visaftnar vid torpstugorna i Brännland sommaren 2022.
Sörmjöle Bygdegårdsförening	Sörmjöles öppna förskola	20 800 kr	Arrangera öppen förskola i bygdegården för barn 0–6 år. Pyssel, samlingar, gäster och lek.
Sörfors Intresse-och bygdegårdsförening	Nya spångar längs älvfåran	15 000 kr	Rusta upp spångar längsmed stigarna från laxhoppet i Sörfors, nedströms Stornorrfors damm.
Umeå kanotklubb	Holmön en möjlig satellit med kajaker?	8000 kr	Förstudie om Holmön kan utgöra satellit för kanotverksamhet.
Stöckebygdens Utveckling	Grillplats, träd och buskar	35 000 kr	Utveckla utomhusmiljön kring Mötesplats Stöcke.
Tavelsjö Rödåbygdens Utveckling	ÖGA – små byar i samverkan för en hållbar framtid	26 000 kr	Utöka samarbetet mellan byarna Österbacka, Gravuå och Avunda kring energianvändning och odling.
Flurkmarks byaförening	Mötesplats Flurkmark	35 000 kr	Skapa samlingsplats med grillmöjligheter. Tillgängliggöra vandringsstråk längs ån och skapa hagmark för betesdjur.
Holmöns Utvecklingsforum	Kartläggning av vård- och omsorgsbehov	35 000 kr	Kartlägga behoven av omsorg på Holmön, främst kopplat till sjukvård och äldreomsorg. Skapa underlag för ett större projekt.
Holmöns Utvecklingsforum	Jordförbättrande avfallsåtervinning	34 800 kr	Ordna kompostanläggning och biokolsanläggning. Samverkansprojekt mellan öns jordbruksgrupp och lanthandeln.

Holmöjazzens vänner	Holmö SeaJazz 2023	20 000 kr	Marknadsföring och extrafärjor för musikfestivalen Holmö SeaJazz sommaren 2023.
Sörmjölle bygdegårdsförening	Rörelseglädje i Sörmjöles bygdegård	4000 kr	Erbjuda gruppträning och rörelseglädje i bygdegården.
Bjenbergs bygdegårdsförening	Bygdegården som samlingspunkt	20 000 kr	Stärka bygdegården som samlingspunkt, b.la med kodlås och förråd.
Norrbykärs konstförening	Natur- och kulturstråk Långgrundskajen	35 000 kr	Förstudie om ett natur- och kulturstråk längs Långgrundskajen på Norrbykärs.
Rödåbygdens IK	Information Rödåbygden	7000 kr	Göra entrén till Rödå mer attraktiv genom skyltning.
Norrmjölle bygdegårdsförening	Digital mötesplats för Norrmjölle	35 000 kr	Skapa gemensam webb för Norrmjölle by. Marknadsföra byn och dess verksamheter.
Stöcksjö idrottsällskap	Invigning Stöcksjö aktivitetsyta	7000 kr	Invigning av byns aktivitetsyta.
Hissjö Bys Samfällighetsförening	Byviksudden – en samlingsplats för alla	35 000 kr	Utveckla Byviksudden till en attraktiv mötesplats. Markförstärkning, röjning och ny grillplats.
Håkmårks hembygdsförening	Upprustning av bastu/grillstuga	21 200 kr	Rusta upp byns bastu, grillstuga och grillplats. Skapa utflyktsmål att träffas på.
Norrbykärs samfällighetsförening	Upprustning av väntkuren	19 900 kr	Rusta upp väntkuren i Norrbykärs färjeläge som är av kulturhistoriskt värde.

Kontaktuppgifter:

Jennie Bergvall Kalén

Utvecklingsstrateg landsbygdsfrågor

Övergripande planering

090-16 14 74

jennie.bergvall.kalen@umea.se

Mer information:

www.umea.se/landsbygd

